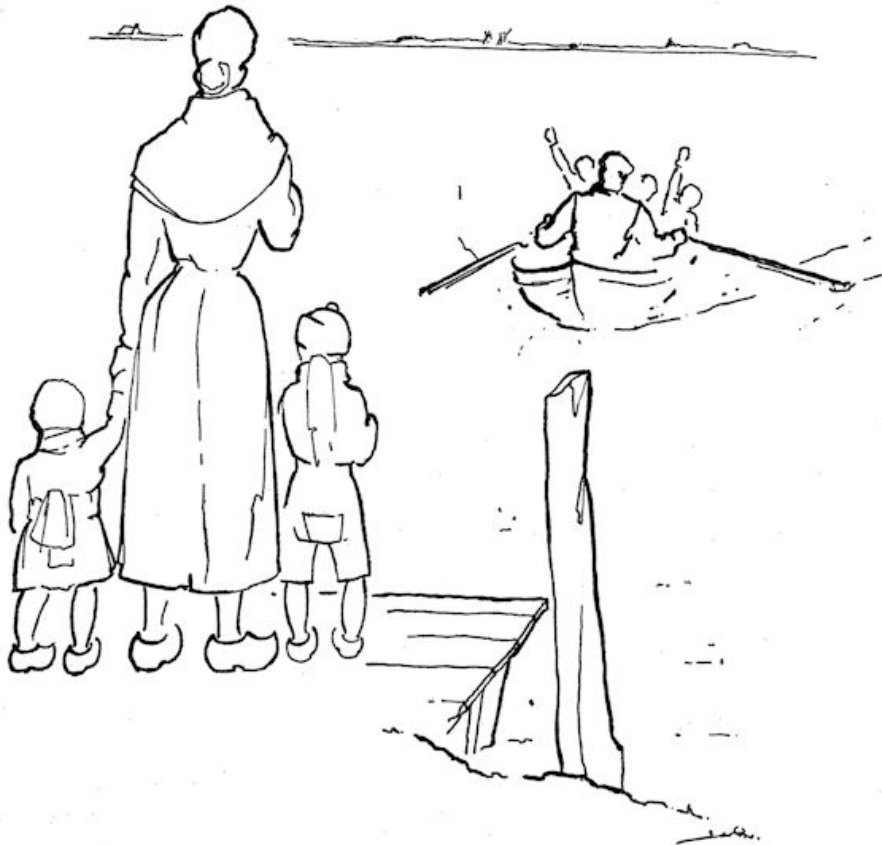

IJS OP DE RIVIER

door Dora van der Meiden-Coolsma

illustraties van C. Winkel

EERST hebben ze onderaan de dijk gelopen, over het karrespoor. Maar het was er zo glibberig, en Piet verloor al wel drie keer zijn klomp, doordat die in de modder bleef steken Nú gaan ze maar bovenop de dijk. Teuntje en Janus dragen de zware zak met wasgoed tussen hen in, en Adrie heeft de kleine rietmand. Die is niet zwaar. Piet, omdat hij de allerjongste is, draagt niets. Toch komt hij het langzaamst vooruit. Eerst was het door de dikke, zware klei, waarin

zijn klompen telkens bleven kleven. Nu komt het door de wind en de kou. Telkens staat de kleine Pieter stil, om in zijn hand te blazen. Een paar dagen geleden, heeft hij zijn linkerwant verloren. Tante Janske is wel begonnen aan een nieuwe, maar hij is nog niet af . . . de breinaalden en het halve wantje zitten in de rietmand van Adrie. Moeke kan hem dan wel klaar maken in de vakantie . . . Piet doet zijn rechterwant uit, en schuift die aan zijn verkleumde linker. Wat lopen de anderen toch hard! Hij holt achter hen aan, hij heeft zijn rechtervuist gebald, maar zijn kleine vingers worden tóch koud. En de anderen kijken nooit eens om! Ze lopen veel en veel harder dan anders. Zeker, omdat het nu vakantie is. Kerstvacantie! De eerste vakantie die Piet krijgt, want in September is hij voor het eerst naar school gegaan. Toen was hij zes jaar, en op een morgen heeft Vader hem meegenomen mét de groten, in de roeiboort naar het dorp. O, het was verschrikkelijk prettig, om naast Adrie op het bankje te zitten, en te zwaaien naar Moeke, die aan het steigertje stond. Maar het was al een klein beetje akelig haar weer in huis te zien gaan met Sjaan en Corry. Nou ging het kleine zusje straks in 't bad, en Piet kon nu niet zijn eendje laten drijven in de teil. Die eend had hij gekregen van zijn Oom Piet, naar wie hij genoemd was. En elke morgen voordat Zuske in het bad kwam, mocht hij er even mee spelen. Buiten in het water laten drijven, dat mocht niet. Dat vond Moeke niet goed. Vader wél. Maar die zei toch ook, dat zijn eend er dan wel eens vandoor kon gaan, met alle wilde eenden die over de Biesbos vlogen . . . Dat was natuurlijk maar een grapje. Moeke was bang dat hij in 't water vallen zou en verdrinken ging, net als het kleine meisje van de Cornelispolder . . .

Ja, die eerste morgen naar school . . . Piet was nog niet dikwijls in het dorp geweest. Alleen maar, als hij nieuwe kleren nodig had. En dat was niet erg vaak, want Moeke maakte broeken en bloesjes voor hem uit oude pakken van Janus en Vader. Alleen dat voorjaar had hij een pet gekregen en splinternieuwe gele klompen, toen was hij met vader en moeder samen in het dorp geweest. Ze hadden een nieuwe spa en een petroleumstel gekocht bij de smid, in de prachtigste winkel die Piet zich kon indenken, en met die nieuwe pet op zijn hoofd en de gele klompen aan zijn voeten, waren ze toen op visite gegaan bij een vreemde vrouw, die tante Janske heette. Ze was oud, en ze had een heel andere stem dan Moeke, en Piet was blijven kijken naar zijn voeten, al stonden de klompen netjes bij de achterdeur, en al kon toch verwacht worden, dat hij wel vaker zwarte wollen sokken gezien had!

Maar die vreemde tante Janske was toch niet boos geworden op de kleine Pieter. Ze had hem een koekje gegeven uit het rood-gelakte trommeltje, dat op het theeblad stond. En zelfs had hij een kopje thee gehad met veel suiker en veel melk. Later, toen hij weer in de boot naar huis toe voer, had Moeke hem verteld, dat hij later, als hij naar school ging, bij die tante Janske zou gaan wonen. Maar iedere Vrijdagavond zou hij naar huis komen, en dan mocht hij drie nachten thuis slapen. Maandagsmorgens moest hij dan ook net zo vroeg op als Teuntje, Janus en Adrie om weer naar school te gaan. „Hoe vind je dat nou allemaal wel?” vroeg Moeke. Maar Piet had daar geen antwoord op gegeven. „Er staan vier zwarte stippen op, Moeke,” zei hij, wijzend naar de nieuwe klompen. Toen had Vader erg moeten lachen!

Het dorp leek eerst zo groot en zo raar. Er waren zo véél huizen. Wel tachtig! Hij dacht in het begin, dat hij nooit het huis van tante Janske weer zou kunnen vinden. Maar dat lukte toch al gauw En in de school waren een meester en een juffrouw. Allebei vreemde, rare mensen, die heel anders praatten dan Vader en Moeke en de broers en de zusjes. In 't begin verstond je ze gewoon niet! En hij zat daar heel zielig alleen bij al die vreemde, wilde kinderen, die mekaar zo goed kenden en die samen speelden. Teuntje en Janus en Adrie zaten bij de meester. Teuntje en Janus in de zesde klas en Adrie in de vierde. Maar ook dát wende gauw. Na een week wist Piet de namen van alle jongens en van de meeste meisjes óók. Want niet alleen op school speelde je samen, ook ná schooltijd. En de kinders praatten gewoon, precies als thuis. En naast hem zat een jongen die ook Sjaan heette, net als zijn broertje thuis! Met die school lukte het wel gauw. Dat was allemaal wel erg prettig. Maar 's avonds dát was naar! De drie anderen waren in huis bij de bakker. En daarop was Piet verschrikkelijk jaloers. Die gingen 's avonds samen eten en samen slapen. Hij zat alleen aan tafel met de vreemde tante Janske. En om zeven uur, dan ging hij de donkere, steile trap op, naar het kleine kamertje op zolder. Hij rénde over de zolder, want daar was het griezelig. Daar stonden oude stoelen en kasten. Daar piepte en knarste het aan alle kanten als je over de vloer liep! In 't eerst kwam tante Janske nog wel eens even boven, om hem toe te dekken. Maar ze was oud, en 's avonds was ze moe. Dan had ze pijn in haar rug. En ze wist ook immers niet, dat Piet in zijn bedje daar boven lag te wachten of ze nog eventjes kwam! En Piet telde op zijn vingers hoe lang het nog duren zou, tot hij weer thuis zou slapen. Samen in de bedstee met Janus en Sjaan!

Maar nu, nu hadden ze vakantie. Kerstvakantie, wel twee weken lang. Nu gingen ze naar huis, naar de polder in de Biesbos, waar het zo eenzaam was en zo stil. Waar je niet komen kon dan met een boot, en dan alleen nog maar, als het vloed was, omdat bij eb de polder rondom in het slik lag. Vader zou ze halen. Niet helemaal van het dorp, want daarvoor had Vader geen tijd. Maar om half vijf moesten ze bij het steigertje staan op de Koekoekpolder. Dat was een heel eind lopen, maar ze hadden jonge benen, en dat kon dus best!

Bovendien konden ze halverwege even gaan uitrusten bij tante Miet en oom Freek. Die woonde heel alleen in een klein huisje aan de buitendijk, vlakbij het hek, dat naar de Koekoekpolder voerde. Dat was zo'n leuk huisje! Net als van de grootmoeder van Roodkapje, zei Adrie wel eens. Maar dat vond Piet helemaal niet zo'n prettige gedachte, en als hij daar nu in de buurt was, keek hij altijd wantrouwend rond, of hij nergens een wolf zag! Gelukkig waren die er niet. Wél twee heel grote, witte geiten. Die stonden 's zomers op de dijk en 's winters woonden ze samen in het kleine schuurtje onderaan de dijk, dat oom Freek voor hen had getimmerd. Fokkie, het hondje, leek ook niets op een woeste, verscheurende wolf, en Hans de poes helemáál niet. 's Zomers was Hans buiten. Net als de geiten. Dan zat hij op de vensterbank in de zon. Maar 's winters was hij binnen. Dan lag hij in de stoel van oom Freek, als die niet thuis was tenminste, en anders zat hij bij tante Miet op schoot. Als het helemaal niet anders kón, dan lag Hans op het kussen onder de tafel. Dat was zijn eigen kussen, weet je, daarom wilde hij er zeker niet graag op liggen.

In de lente, dan kon je het rode dak van het kleine huisje haast niet zien. Dan bloeiden rondom de appel- en perebomen, de kersenboom en de morel en de perzik tegen de muur. Dan was de heg van mei- en sleedoorn één witte bruidsboeket. Maar in de herfst, dan kwam het lage rode dak al gauw te voorschijn tussen het groen en geel en bruin van de dorrende bladeren. En nu kon je het helemaal zien. Ach, die Pieter was toch zo véér, zo vreselijk ver achter geraakt! Hij holde achter de drie anderen aan. Het zou immers verschrikkelijk zijn, als ze eerder bij het huisje waren dan hij! Stel je voor . . . die wólf! Of, en was dat feitelijk niet nóg verschrikkelijker, dat de anderen al een suikerbrok te pakken zouden hebben uit tante Miet's hoge, bruine bus op de schoorsteenmantel, en dat ze dan hém vergeten zou!

„Toe, wachten jullie nou . . . wacht nou éven!” Hij riep het zo hard. Maar de wind bolderde om hem heen, en de anderen konden zijn stemmetje niet horen. O, en toen ze het rode dak zagen, toen waren ze ook zo erg gaan verlangen naar de suikerbrokken en naar het gezellige kamertje, waar het zo warm was en zo mooi. Véél mooier dan thuis, zeiden de drie groten tegen elkaar. Wel tien keer, wel vijftig keer, wel honderd keer zo mooi!

„Ik vind de papegaaien het leukst,” zei Teuntje. Aan weerszijden van de schoorsteen waren zes tegels. Aan de linkerkant was dat een blauwe papegaaï, en aan de rechterkant een gele.

„Nee, ik vind de káchel het mooiste,” vond Janus. „Heb jullie ooit ergens anders zo'n plattebuiskachel gezien? Zo prachtig zwart glimmend van boven . . .”

„Die van óns glimt net zo mooi,” dat was Teuntje.

„O ja, maar die heeft geen wit verder, en geen rode rozen en blauwe vergeetme-nietjes op de oven en op de deurtjes. Nee, ik vind de kachel het mooiste!”

„Ik het tafelkleed . . . of nee . . . de koffiekop van oom Freek, weet je wel, met die gouden letters er op, „Ter ere van het bruidspaar”.

„Tante Miet heeft er ook zo één gehad, maar die is kapot gevallen . . .”

„Zullen we eens doen wie d'r het eerste is?”

„Dat kan niet om de zak,” zei Teuntje. „Wie moet dan de zak dragen. Nee, dan is het niet eerlijk!” Toen keek ze achterom.

„Jongens, wacht eens! Piet komt eraan.”

Maar Janus wou niet wachten. En Adrie ook niet. Toch liepen ze langzamer, omdat ze telkens omkeken. Piet draafde. Hij werd er warm van. Zóu hij ze inhalen? O ja, ja hoor! Kijk, ze stonden stil!

Hijgend kwam hij eraan, toen tante Miet de bovendeur opendeed om te kijken wie daar zo hard op de deur had gebonsd.

„Wel, wel,” zei ze, „zijn jullie het? Komt er maar in, kinders. Maar eerst je voeten vegen, hoor.” Dat zei tante Miet altijd. Dat zei Moeke thuis ook. En tante Janske zei het óók al. En tante Janske zei dan bovendien nog, dat je je handen moest gaan wassen onder de pomp in de keuken. Piet keek naar zijn handen. Die waren vuil. Hij was op handen en voeten tegen de dijk opgeklauterd. En hij was óók nog eens gevallen! Maar tante Miet zei niks van zijn handen. Gelukkig maar! Pieter vond wassen niet erg prettig . . . Daar zaten ze, met z'n vieren om de tafel. En Hans lag te snorren op de stoel van oom Freek. Dan was die dus uit. Tante Miet vertelde het al: „Oom Freek is naar het dorp, boodschap-

pen doen voor Kerstmis. Meel halen bij de bakker en beschuiten en vragen of hij met Kerstmis een koek voor ons kan bakken. En hij haalt de post op, en de krant. Nou . . . omdat het zo gauw Kerstmis is, zal ik jullie allemaal een kop poeier maken. Dat lust je wel, hè?"

Hun ogen glommen. O ja, dat lustten ze best. Tante Miet zou ze een kop lekkere hete chocolade maken. Dát was heerlijk. Kijk, ze zette al een pan met melk op de mooie kachel, en ze kreeg vier grote, gebloemde kommen uit de kast in de hoek. In elk deed ze vier scheppen suiker en twee scheppen „poeier”. Zo royaal was Moeke niet hoor! Láng niet. Daar ging ze warempel op haar tenen staan, om de bruine bus van de schoorsteenmantel af te pakken. Oók nog een suikerbrok! Het kon vandaag niet op.

Toen ze allemaal zaten te genieten, ze hadden hun kleverige brok maar weer in hun hand genomen, want als je zoog terwijl je dronk was ie veel te gauw op, toen kwam oom Freek thuis. Hij joeg Hans uit zijn stoel, en hij legde de krant op tafel. De tas met boodschappen zette hij op de bank. Hij knipoogde tegen Pieter.

„Ik weet wat,” zei hij, „ik weet een geheimje! Maar ik zeg het niet!”

„Is het een leuk geheim?” vroeg Adrie.

„O, héél leuk!”

„Voor Piet alleen? . . .”

„O nee, voor jullie alle vier. Vraag maar aan Vader, als jullie thuiskomt. Die weet het ook!”

Vader, die wist een geheim! Een leuk geheim! Nu leek opeens de weg door de Koekoekpolder niet lang meer. Nu vergat Teuntje helemaal om te vragen, of die papegaaien bij de schoorsteen daar altijd al hadden gezeten. Ze kijken op de klok. Is het heus al bijna vier uur? Dan moeten ze weg. Piet loopt zo langzaam. . . . Teuntje zet de kommen van de chocolade in elkaar. Ze steken de klevende brokken weer in hun mond, en daar gaan ze dan weer. Fokkie loopt mee tot het hek. Janus en Teuntje en Adrie klimmen er overheen. Maar Pieter kruipt er onderdoor. Ze vergeten helemaal om te zwaaien naar oom Freek, die voor het raam staat om ze na te kijken . . .

Daar springt een man uit de wilgebosjes aan de kant. Een man met een grote zwarte snor en wilde zwarte haren. Hij heeft een geweer bij zich. Piet ziet hem het eerst. O, hij was alweer zo moe! Zijn brok was allang op. Hij had er per ongeluk op gebeten. Zonde hoor, want hij had er héél zuinig mee willen doen. Maar nu hij daar die mán ziet, nu kan hij opeens weer vlug lopen. Nu rénnen ze, alle vier.

„Vader, daar is Vader al!” En Vader lacht. Hij tilt de kleine Pieter op, hoog boven zijn hoofd. Zó sterk is hij. Hij neemt de zak met wasgoed en de rietmand in één hand. Vader is zo geweldig sterk en groot! Als hij het geweer niet op zijn rug had, dan zou Piet op zijn schouders mogen zitten. Dan kon hij zich vasthouden aan Vader’s wilde, zwarte haren. Maar het is óók heerlijk, om aan zijn hand te lopen en te springen en te praten.

„Er is een verrassing, Vader!” zegt Piet.

„En wat is dat?” vraagt Vader nieuwsgierig.

Vader is zo geweldig sterk en groot . . .

„Ja, dat weten wij niet. Dat weet U. Tenminste, dat zegt oom Freek”
Adrie is een beetje teleurgesteld.

„O” zegt Vader, „hij bedoelt misschien, dat we ’n kalf hebben. Er is een kalf geboren.”

„Wanneer dan, Vader?”

„Vanmorgen.”

„Maar dat wist oom Freek toch niet,” zegt Janus slim. „Het is wat anders, Vader. O, u wéét het. Ik zie het aan uw ogen!”

Nu kijken ze allemaal naar Vader’s ogen. Bruine, lachende ogen, met allemaal kleine rimpeltjes er omheen.

„Stap eerst maar in de boot,” zegt Vader, „dan zal ik eens zien, of ik het me kan herinneren.” Vader legt het geweer in de boot.

„Had u wat geschoten?” vraagt Janus.

„Nee, ik was hier net, toen kwamen jullie al. Jullie was te vroeg. . . . zeker, omdat je zo nieuwsgierig was! Zeg eens kennen jullie veel Kerstversjes?”

„O heden ja allemáál, hè Adrie?” zegt Teuntje. „Alle versjes die de kinderen in het dorp moeten leren voor de Zondagsschool. Van „Sterre van ’tOosten” en „Stille nacht” en van de herdertjes, en nu ja, állemaal.”

„Ik ken ze ook,” vertelde Piet. „Ook állemaal.”

„Vanavond zullen we ze thuis es zingen. En op Kerstfeest ook. . . .” Teuntje keek Vader aan. Had hij nu helemaal dat prettige geheimpje, die verrassing, vergeten?

„Zie je”, zei Vader, „de dominee is gisteren hier geweest. Met de boot van de post. En hij vroeg, of jullie die versjes kenden. En als jullie ze zingen kon, dan mochten jullie óók komen op het Kerstfeest van de Zondagsschool in de Kerk. Niet alleen om te kijken, zoals anders wel eens, maar écht, met de andere kinders.”

„Net alsof we ook bij de Zondagsschool horen?”

„Precies zo. Alleen hebben jullie nu geen verlanglijstje kunnen maken, wat je graag voor cadeautje wil hebben. Maar dominee zou zelf wel wat uitzoeken, dus dat komt wel goed!”

Dat was dus de prettige verrassing! Ze waren er eerst even stil van. Hè, wat zou dát fijn zijn! De kinderen op school hadden het er al zo druk over. Ze waren allemaal op de Zondagsschool, en ze hadden een eigen boekje mee naar huis gekregen met Kerstliedjes, die ze thuis uit het hoofd moesten leren, omdat je in donker, bij de kaarsjes van de boom, toch moeilijk uit een bóekje kon gaan zingen. En een paar weken geleden, hadden ze een briefje mee moeten nemen met drie wensen er op, een soort verlanglijstje. Daarover hadden ze telkens en telkens weer op het schoolplein gepraat met elkander, óók met de Biesboskinderen, die wel even een beetje jaloers waren geweest Maar Teuntje en Adrie vergaten in de gesprekken over naaidoosjes en boeken haast dat ze zélf geen briefje mee hoefden te nemen, en Janus zei tegen álle jongens dat hij een zakmes kiezen zou, als ’t hem gevraagd werd. Daar kon je fluiten mee snijden van wilgehout, en een wandelstok, en je kon er land-veroveren mee spelen! Een zakmes was volgens hem veel begerenswaardiger dan een postzegelalbum of een auto die je op kon winden. Zo’n auto, daar zat je kleine broertje maar met

z'n vingers an, en Moeke zou zeker zeggen: „Láát 'm nou even, hij is er nou even zoet mee,” en voor je 't wist, was het ding naar de haaien! Terwijl Moeke op het punt van het zakmes wel één lijn met je zou trekken, en slechts waken zou dat Piet of Sjaan er met hun vingers afbleven! Janus wist dat zakmes zó verleidelijk voor te stellen, dat er bovenaan de meeste jongens-lijstjes wel „zakmes” stond, en de auto's en de postzegelalbums boeken en spelen naar het tweede en derde plan verhuisden. Want als je bóvenste wens te duur was, of niet te krijgen, dan namen ze het tweede of het derde . . . En nu zouden zij ook . . . ! Vader lacht maar, want nu is de roeiboot opeens vol kwetterende stemmen. Ze vragen honderd-uit, ze vertellen Vader van de verlanglijsten en van de programma's, „d'r stond een gekleurde kerstboom op! Zouden wij er óók een krijgen?” Alleen Piet is stil. Piet denkt ook aan het Kerstfeest. Hij is er nog helemaal nooit geweest. Hij heeft nog nóóit in zijn leven een kerstboom gezien, en hij is pas één keer in de kerk geweest, toen Zuske gedoopt werd. En toen hij zelf gedoopt werd ook, maar daar weet hij niets meer van . . . Piet begint te zingen. Héél zachtjes. Het eerste versje van het kerst-programma. Al gauw zingen ze allemaal mee. Moeke hoort in huis hun stemmen over het wijde water. Ze komt naar buiten. Sjaan en Corry, allebei met een dikke das om, komen mee op klepperende klompjes. Daar staan ze op het steigertje om Moeke heen.

„O Moeke, mijn want is kwijt . . . en tante Janske . . .” begint Pieter. Maar de anderen laten hem niet langer aan het woord. En het schijnt ook, dat Moeke die verloren want niet zó vreselijk vindt, als Piet gevreesd heeft. Moeke is even blij als zij allen, met die uitnodiging van dominee. „Als 't nou maar niet gaat vriezen . . .” zegt ze, terwijl ze met de kinderen naar huis gaat. „Het is koud!”

O, maar het gáát vriezen! 's Morgens, dadelijk als ze aangekleed zijn, gaan ze met elkaar naar het water. Daar staan ze. Er is nog geen ijs in de rivier. Dat gebeurt ook niet zo gauw. Toch weet Janus nog wel, dat hij eens met Vader samen naar het dorp is gelopen, over het ijs. Toen kwam de post ook lopen, en zelfs de dokter is zo bij hen gekomen, want Moeke was toen zo ziek! „Maar toen had het ook wekenlang héél hard gevroren,” troosten ze mekaar. „Al vriest het nu ook door, overmorgen is het al Kerstfeest. Eerste Kerstdag, en dan is het water nog wel open, dan kunnen we wel naar het feest! O Piet, er is toch zo'n práchtige kerstboom in de kerk! Bijna tot het dak! En er hangt een engeltje bovenin en klokjes en zilveren ballen en wel honderd, wel duizend kaarsjes! Dan gaan we zingen en we worden getraceerd door dominees mevrouw en door Betsy van Ome Kees, want die is ook juffrouw op de Zondagsschool. Dat is allemaal zo echt, zo fijn! En terwijl je dan zit te snoepen, gaat dominee vertellen over het kindje in de kribbe . . . Weet je wel, dat staat op het programma ook: Kerstgeschiedenis. Later komt er ook nog een gewoon verhaal, over kinderen net als wij en soms ook wel over prinsen en prinsessen. Maar het heeft altijd iets met Kerstfeest te maken. Dat is „Vrij Kerstverhaal” op het programma.” Ze staan daar met z'n drietjes alles aan kleine Pieter te vertellen. Zij weten er alles van. Janus is al wel drie keer naar het Kerstfeest in de kerk geweest, en Adrie zelfs al twéé keer. Ze denken niet meer aan de kou, ze zijn warm van plezier, en Janus gooit Piet's éne want een heel eind in de lucht van de pret. Moeke

heeft de tweede want bijna af. Alleen de duim moet ze nog breien. Moeke is helemaal niet boos geweest

Kijk toch eens Er drijven al ijsschotsen in het water. En het is zo koud, en het waait ook zo hard. Toch zitten de kinderen in de boot. Vader zal ze brengen. Vader is zo groot en zo verschrikkelijk sterk, Vader kan goed roeien. Ze zijn heel vroeg van huis gegaan, en Moeke heeft ze dik ingepakt. Pieter heeft nu weer twee wanten aan. Hij heeft Moeke's das over zijn pet heen. Die zit vastgeknoopt onder zijn kin. Lekker warm hoor! Straks, als ze in het dorp zijn, dan zal hij die das af doen. Stel je voor, als de jongens uit je klas je zouden zien, met Moeke's das om Pieter zit te soezen op zijn bankje.

Nu is hij onderweg naar het feest! Nét als de groten. Nét of ze naar school gaan! Maar dat is niet zo Vanavond komt Vader ze weer halen. Vanavond zal hij weer in zijn eigen bedstee slapen bij Janus en Sjaan. Hij zal wel wat lekkers voor Sjaan bewaren. Fijn, dat hij z'n Zondagse broek aan heeft . . Daar zitten zakken in. Zulke diepe

„Ik zie de steiger bij Verschoren!” Janus heeft voorin de boot zitten uitkijken.

Ja, nu zien ze hem allemaal. Dat is de steiger waar de boot van Rotterdam aanlegt. Daar is het café van Verschoren, bij de haven. Ze verhuren er roeiboten en Verschoren zelf heeft een motorboot, waarmee hij mensen wegbrengt, die in de Biesbos moeten wezen. Soms ook komen bezoekers mee met de motorboot van de post of van de politie.

Als ze het bootje zien, komt Verschoren zelf naar buiten. Hij helpt Vader om aan te leggen, en hij bromt iets van „gekkenwerk, met dit weer”. Vader lacht een beetje. Hij trekt Adrie aan haar blonde vlechtje, en hij zegt: „Nou jongens . . . jullie bént er. Maar ik wacht niet, tot de kerk is afgelopen, want de rivier zit al vol ijsschollen. Ik ga terug naar huis. Jullie moet hier maar blijven slapen vannacht. Morgenvroeg haal ik jullie wel op aan de polder, want ik ben bang, dat ik niet tot hier zal kunnen komen. Laten we afspreken . . . hoe zit het met het tij . . . ik ben om tien uur bij de polder . . .” Vader ziet wel, dat Piet verdrietig is. Maar hij durft het werkelijk niet aan, om een paar uur in het dorp te blijven. Hij tilt Piet nog eens hoog in de lucht, die sterke Vader. Hij zegt: „Nou m’n manneke, veel plezier. Goed luisteren, hoor, dan kun je me morgen alles vertellen!” Dan gaat hij met Verschoren naar binnen, want vrouw Verschoren is in de deur komen staan, en ze heeft geroepen dat de koffie klaar was. Als Vader ook goesting had in een bakske . . . Natuurlijk had Vader trek in koffie. De kinderen lopen over de kade naar het dorp. Het wordt al schemerig. Dat is zo écht. Bij de sluis staat een hele troep jongens. Ze lopen al over het ijs. Van Driesen, de veldwachter, komt ze wegjagen. Bij de sluis is het ijs veel te gevaarlijk. Hij kijkt boos, en de schoolkinderen zijn bang voor hem. Toch meent hij het niet zo kwaad. Hij roept: „Morgen kun je schaatsen op de vaart!” Nu juichen alle kinderen. De meisjes lopen op een lange rij. Ze geven elkaar een arm. De jongens slenteren er achter. Daar komen warempel de grote mensen ook al! Ze gaan allemaal naar de kerk, en ze willen vroeg wezen om vooraan te kunnen zitten, dichtbij de mooie boom, bij de kaarsjes.

„Laten wij óók voortmaken,” roept Piet.

„Nee, dat hoeft niet . . . wij zitten tóch vooraan. Jij misschien wel op de eerste rij, omdat je zo klein bent,” zegt Sjaan, zijn buurman in school. „Wij gaan eerst naar de kamer áchter de kerk, en dan moeten we in een lange optocht de kerk binnen . . .”

Het is, zoals Sjaan gezegd heeft. In de consistoriekamer is mevrouw van de dominee. Die zet ze twee aan twee in een rij. Betsy Schipper speldt alle kinderen een mooi takje hulst op. Nu moeten ze wachten tot de koster komt waarschuwen, dat ze naar binnen mogen. Het duurt zo lang! Ze staan te trappelen van verlangen. Dáár horen ze het orgel. Nu zingen de grote mensen . . . de deur gaat open, de koster wenkt. Piet staat helemaal vóóraan in de rij. Hij heeft Keeske Bijmans stijf bij de hand. Daar gaan ze! Ze lopen vlak langs de boom. Piet zou met zijn hand aan de zilveren ballen kunnen komen, die er in hangen. De mensen zingen. Meester van school wijst ze stil, waar ze moeten gaan zitten. Nog steeds houdt Pieter Keeske’s hand vast. Hij is in de kerk! Hij is wérkelijk, heus op het Kerstfeest! Hij zit op het állermooiste plekje, vlakbij de kerstboom. Iemand kietelt hem even, in het voorbijgaan, in zijn halsje. Dat is Adrie.

Het is precies als met een heerlijke droom. Het feest is zo gauw voorbij! De

kaarsen in de boom zie je ál maar kleiner worden. De dominee heeft het verhaal verteld van het kindje in de kribbe. Dat arme kindje, dat in een stal geboren werd, omdat er nérgens plaats was voor Maria en Jozef. Piet was er verdrietig van geworden, terwijl hij het hoorde. Aan alle deuren hadden ze geklopt. Overal hadden ze gevraagd, en eindelijk waren ze terechtgekomen in dat stalletje Toen werd het verhaal veel mooier, veel blijer. Er kwamen herders om het kindje te aanbidden en later kwamen er zelfs nog koningen uit een heel ver land. Maar daarover kon dominee nu niet alles vertellen, dan werd het verhaal te lang. Telkens tussen het zingen door werden ze getraceerd. Ze kregen een toffee en een zuurtje, een kerstkrans en een klokje van chocola. De toffee bewaarde Pieter voor Sjaan en 't zuurtje voor Corry. Chocola zou smelten in je zak, en de krans zou helemaal stuk gaan. Daarom at hij die maar op! Het kerstverhaal was ook prachtig, over een jongen die twee konijntjes had, maar die er niet goed voor zorgde! Thuis had Pieter ook een konijn. Een wit, met zwarte oren. Nu zorgde Vader daarvoor. Zijn konijn zou niet weglopen O, het was een heerlijk, een prachtig feest. Jámmér dat het afgelopen was. En toch ook weer fijn, want nu kreeg je allemaal een pakje. Een kerstcadeautje. Pieter had een kleurboek en kleurpotloden. Daar had hij al zo vaak zo erg naar verlangd. Hij moest nu ook even achterom kijken. Adrie had een boek en Teuntje hield een mooie naaidoos omhoog. In de deksel zat een spiegeltje. Hij was véél mooier dan Moekes naaidoos. Die was ook al zo oud. Moeke had de hare ook eens op een kerstfeest van de Zondagsschool gekregen. Waar was Janus? Had hij heus een zakmes? Ja hoor! De meeste kinderen zaten nu op hun knieën op de bank. De koster stak het grote licht aan, want de kaarsen waren bijna uitgebrand. Nu moesten eerst de kleintjes terug naar de consistoriekamer, dan konden de vaders en moeders buiten op hun kinderen wachten. Bij de deur kregen ze allemaal nog een zakje met lekkers, een mooi, rood zakje waar je doorheen kon kijken. Er zaten kerstkransjes in met witte spikkeltjes er-op, en het was dichtgebonden met een gouden koordje. Met de andere kinderen stond Pieter buiten. De grote mensen en de kinderen praatten allemaal door elkaar. Piet wilde wachten op Adrie en Teuntje en Janus. Hij hield zijn cadeau stijf in allebei zijn handen. Het zakje lag er bovenop. Dat mocht niet vallen, daarom drukte hij er stevig met zijn kin op. Om hem heen riepen de kinderen naar hun Vaders en Moeders. Ze waren allemaal zo blij Piet ook. Piet was ook blij. Kijk, daar had je de bakker met Huib en nog een vreemde jongen, en dáár waren Adrie en Teuntje!

„Ga jij maar gauw naar tante Janske,” zei Teuntje. „Ik heb haar niet in de kerk gezien, en ze eet om zes uur. Dan is er misschien nog wat voor je. Adrie zwaaide naar hem, maar hij kon niet terugwuiven, want hij moest al zijn moois toch goed vasthouden! Het was niet heel ver naar het huisje van tante Janske, maar als je voetje-voor-voetje moet lopen, dan duurt het kortste eindje toch lang. Nu was hij bij het hekje. Net als anders liep hij naar de achterdeur. De deur was dicht. Tante Janske had hem zeker al op slot gedaan. Het zakje en het kleurboek had hij op het stoepje gelegd. Hij bonsde met zijn kleine vuisten op de deur. Die bleef dicht. Zeker zat ze in de voorkamer, omdat het feest was. Kerstfeest! Dan zou Pieter maar omlopen en op de voordeur bonzen en aanbellen aan de mooi gepoetste koperen bel. O, het wachten duurde zo lang, en tante Janske

hoorde maar niets! Tranen sprongen in Pieter's ogen. Misschien was Tante Janske uit, dacht hij opeens. Dan kon hij wel beter naar Adrie en Teuntje en Janus gaan. Het was zo'n vreselijk lang eind lopen . . . Niemand was er op straat. Alleen het hondje van baas Klap, dat zo blafte. Het hondje liep achter Piet aan. Het snuffelde aan zijn jasje en aan zijn broek. Piet rook zo heerlijk naar koekjes. Hij blafte, vlak bij Piet's been. Toen viel het zakje. Dat

mooie zakje, van doorzichtig rood papier met het gouden bandje. Alle lekkertjes gleden door een scheur op de grond. Piet zat op zijn knietjes. Tranen drupten langs zijn neus, en met zijn handen in wollen wanten probeerde hij de kransjes op te rapen. O, en het hondje raapte ook wat op. Die deed het veel vlugger dan Piet; met zijn mondje. Piet trapte naar het hondje, hij sloeg ernaar. Maar het was niet bang voor Piet, helemaal niet. Het vond Piet een verbazend lieve jongen, die lekkertjes strooide! Had Piet nog meer? Hij blafte: „Ik ga mee, hoor Piet! Heb je nog méér, Piet? Geef me nòg wat?”

Het was zo'n zielig, klein jongetje dat even later de huiskamer van de bakker binnenstroomde. Daar zaten ze allemaal al aan

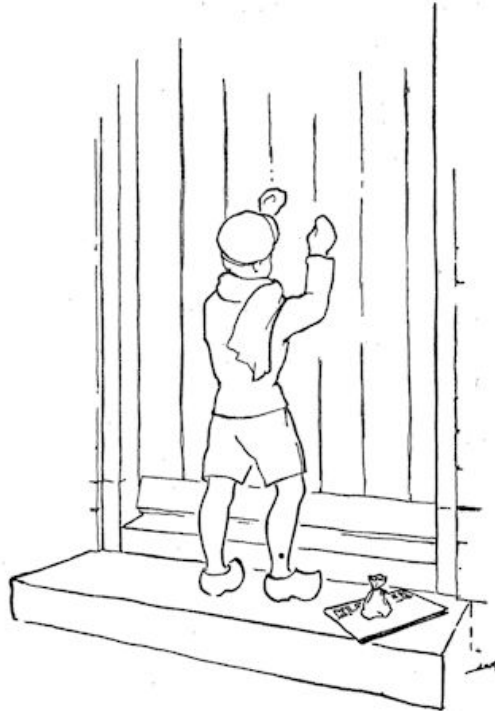
tafel. En al vóórdat Piet begon te vertellen, begreep de bakker er álles van. Wel heden me tijd, dat hij daar niet eerder aan gedacht had! „Tante Janske is uit logeren, jong! In Breda bij haar nicht.”

Maar wat moest er nu met die arme Pieter! „Hier kan ie niet blijven, Janus en Jan hier, die bij ons logeert en onze Huib moeten al samen in één bedstee.

Misschien hiernaast, bij veldwachter van Driesen . . .” De bakkersvrouw zou 't zelf gaan vragen. Maar ze was al gauw weerom. Nee, daar kon het niet. Jufvrouw van Driessen had haar Vader en Moeder uit Rotterdam over.

Nu had de bakker een idee. „Als je eens aan dominee vroeg,” zei hij. „Misschien weet die wel raad. Janus kan wel met je meegaan, want we zijn klaar met eten.” Er lag nog zoveel op de schaal. Krentenbroodjes en dikke boterhammen met kaas. Piet had zo'n trek! Maar hij durfde niet te vragen.

„Oòò . . .” zei Adrie, „heb jij je zakje snoep nou al half leeg! Schrokkerd!” Piet zei niets terug. Daar ging hij weer. Hij dacht: „Nét als Jozef en Maria . . . precies zo. En het hondje van baas Klap liep weer achter hen aan. Het blafte, het sprong om Janus en Piet heen, zó blij was hij, dat ze weer buiten kwamen.

Met Janus ging het lopen veel vlugger. Nu droeg Janus het pakje met het kleurboek en het gescheurde zakje had Piet in zijn diepe broekzak gestopt, met de gespikkelde kransjes. Het waren er nog maar zo weinig . . .

Het was niets prettig, om nu weer het hek naar de kerk in te gaan, dat ook leidde naar de voordeur van de pastorie. Piet's hartje klopte zo. Hij fluisterde: „Zeg jij alles?” tegen Janus. Mevrouw kwam zelf aan de deur. Ze liet de jongetjes binnenkomen in de kamer. Daar zat dominee aan tafel en ook nog een vreemde meneer met wit haar en een bril op. Janus vertelde alles. Alleen niet van het hondje, want dat wist Janus ook niet. Toen het verhaal uit was, trok mevrouw Piet naar zich toe. „Ik weet wel wat,” zei ze „Ja, ik weet ook wel een bedje voor jou,” lachte de dominee. En zelfs de oude meneer met het witte haar lachte vriendelijk, en die zei ook al: „Ik wéét wat!” Daar mocht me die kleine Pieter heel deftig blijven logeren op de pastorie. In het opkamertje, dat een gekleurd raam had naar de gang. En hij mocht naast de oude meneer aan tafel komen zitten, op een stoel met een dik kussen erop, en hij mocht van álles proeven. Janus was al lang weer naar de bakker toe, o, hij lag misschien al wel in bed, toen Pieter nog op was. Want bij dominee thuis was ook een kerstboom, een kleintje, en dat mocht branden voordat Piet naar bed ging. Ze zongen nog eens, nu bij de piano, de versjes. Het was net, alsof al dat akelige van daareven niet echt gebeurd was. Toen klonk er van buiten opeens droevig gehuil en geblaf. „Het hondje van baas Klap,” zei Pieter. Hij ging naar het raam, en keek tussen de gordijnen door naar buiten. Het was lichte maan, daarom kon hij duidelijk het hondje zien. Het zat voor de deur. Zeker wachtte het nog op Pieter . . .

„Baas Klap,” zei dominee, „die arme man is vanmorgen uitgeleden en hij heeft zijn been gebroken. Die is naar het ziekenhuis in Raamsdonksveer gebracht! Dat hondje loopt dus alleen op straat . . .”

„Net als ik daarnet,” zei Pieter, „en net als Jozef en Maria . . .”

„Maar het is een vreselijke stoute hond, hè Piet?” vroeg de meneer waartegen dominee en mevrouw „Vader” zeiden. „Je bent bang voor hem, niet?” Piet knikte. „Hij heeft al m'n lekkers bijna opgegeten,” vertelde hij, „m'n lekkers van de Zondagsschool!”

„Nu moet jij naar bed,” zei mevrouw. Ze ging Piet uitkleden. En ze haalde een pyama-jasje van zichzelf, daar stopte ze Piet in. Dat stond zo grappig! Het sleepte op de grond, en mevrouw sloeg de mouwen halverwege om. Toen stopte ze hem in het bed. Het kleine lichtje boven de wastafel mocht blijven branden. „Slaap lekker!” zei ze.

Het was al heel laat, maar Piet sliep nog niet. Er was zoveel om aan te denken! Het was een dag zo vól belevenissen. Telkens verbeeldde hij zich dat hij het hondje weer hoorde blaffen. Dat arme hondje . . . zou die het koud hebben? Zou hij gaan vragen, of het binnen komen mocht? Of het dan maar bij hém mocht slapen? Hij kroop uit zijn warme holletje, waarin mevrouw hem zo lekker had toegestopt. Hij tripte met zijn blote voetjes over het koude zeil en over de kriebelige cocosloper in de gang. Héél zachtjes deed hij de deur open van de kamer, waar hij gezeten had.

Ze hoorden hem eerst niet. De oude meneer zag hem opeens staan. „Maar

jochie... Piet... je was toch niet bang?" Piet schudde nee. „Mag ie... mag 't hondje van baas Klap toch binnenkomen?" vroeg hij bibberend. „Ik kan niet slapen. Ik moet aldoor aan het hondje denken!"

Mevrouw nam Pieter op haar schoot. „Het is al binnen, Piet, kijk maar!" Ja heus, daar lag het hondje op het kleedje voor de kachel.

„Het heeft eten gehad en drinken, en het mag hier slapen. Nét als jij, vind je dat goed? En zul je nu zoet in bed blijven?" Nóg eens werd Piet naar bed gebracht. Dominee droeg hem door de gang om zijn blote voetjes. Maar hij zwaaide hem niet hoog in de lucht, zoals Vader dat kon! Nóg eens stopte mevrouw de dekens in, en hij kreeg een zoen van haar. „Je bent een lieve schat," zei mevrouw. Net als Moeke wel eens zei... Piet sliep zo heerlijk!

In de huiskamer zaten de grote mensen nog te praten. „Je raakt je beide logees zo gauw nog niet kwijt, vrouw," zei de dominee. Het vriest dat het kraakt. Ik ben met Vader nog even naar de steiger gewandeld, maar er is geen denken aan, dat Piet's Vader morgen kan roeien, en van lopen over het ijs kan natuurlijk in de eerste dagen geen sprake zijn.

Mevrouw had juist een gouden koordje vastgestrikt om een nieuw, rood doorzichtig zakje. Dat wilde ze vanavond op Piet's stoel voor z'n bedje neerleggen. „En dat hondje," ging dominee verder, „dat moet ook wel blijven voorlopig." Toen lachte mevrouw. „Dat vind ik niets erg," zei ze.

Zo kwam het, dat de Biesbos-kinderen die kerstdagen en langer nog, in het dorp logeerden. Pas op Nieuwjaarsdag konden ze naar huis terug. De postbode bracht hen over het ijs lopend naar huis. En dit keer was het Pieter die het meest te vertellen had, toen hij weer bij Moeke thuis kwam.

„Nou heb je zeker niets voor me bewaard?" grapte Vader. Piet lachte. „Ja, ja, ik heb alles nog... Het zuurtje voor Corry, de toffee voor Sjaan en het mooie rode zakje voor Vader en Moeder," „Ik dacht dat jij alles al dadelijk op had gegeten?" vroeg Adrie een beetje jaloers.

Nu vertelde Piet alles. En Moeke trok haar jongen op haar schoot en ze zei, net als dominee's mevrouw: „Jij... je bent een schat!"